

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตน คุณลักษณะของงาน การจัดการ นิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ ในโรงพยาบาลของพยาบาล โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย*

นันทนิจ สุทธิรักษ์, พย.ม. **
กัญญาดา ประจุศิลป์, DNSc.***

บทคัดย่อ: การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลและศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตน คุณลักษณะของงาน การจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลประจำการ กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย จำนวน 334 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล แบบสอบถามความเชื่ออำนาจในตน แบบสอบถามการรับรู้คุณลักษณะของงาน และแบบสอบถามการรับรู้การจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยของพยาบาล ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และวิเคราะห์ความเที่ยงของเครื่องมือ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าเท่ากับ .88, .87, .89, และ .95 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลอยู่ในระดับสูง ความเชื่ออำนาจในตน การรับรู้คุณลักษณะของงาน และการรับรู้การจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยของพยาบาลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาล ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพตามเป้าหมายความปลอดภัยของผู้ป่วย

วารสารสภาการพยาบาล 2552; 24(2) 88-99

คำสำคัญ: ความเชื่ออำนาจในตน คุณลักษณะของงาน การจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย
พฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล

* วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** พยาบาลวิชาชีพ หน่วยป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

*** รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การติดเชื้อในโรงพยาบาลนับเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญเนื่องจากเป็นสาเหตุสำคัญของการป่วย ตาย และการสูญเสียทางเศรษฐกิจที่มีมูลค่ามหาศาล จากการศึกษาการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในประเทศไทยพบว่า ผู้ป่วยที่รับไว้รักษาในโรงพยาบาลประมาณร้อยละ 7.4 จะเกิดการติดเชื้อในโรงพยาบาล โดยจะมีผู้ป่วยประมาณ 18,000 คนเสียชีวิตและเมื่อนับรวมความสูญเสียต่างๆ ไว้ทั้งหมดประมาณได้ว่า ความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการติดเชื้อในโรงพยาบาลจะมีมูลค่าอย่างน้อยปีละ 10,000 ล้านบาท¹ ทั้งนี้ในปัจจุบันอัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาลยังเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพที่สำคัญที่ต้องได้รับการประเมินเมื่อมีการรับรองคุณภาพโรงพยาบาล^{2,3}

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยภายในบุคคลซึ่งมีส่วนทำให้เกิดเป็นพฤติกรรมต่างๆ เป็นพื้นฐานที่นักพฤติกรรมศาสตร์ได้นำมาสร้างทฤษฎีโดยมีสมมติฐานเบื้องต้นว่าสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมมาจากองค์ประกอบภายในตัวบุคคล เช่น ความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ⁴ และองค์ประกอบภายนอกตัวบุคคล เช่น สิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจจะเป็นบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์ต่างๆ⁵ โดย พฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคคลมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้บุคคลมีความพึงพอใจและตั้งใจที่จะปฏิบัติงาน

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การปฏิบัติงานของพยาบาลพบว่าความเชื่ออำนาจในตนเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การปฏิบัติกรพยาบาลที่สำคัญ⁶ โดยผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนจะเป็นผู้ที่มีความมั่นคง มุ่งมั่นในการศึกษาหาความรู้ ซึ่งจะทำให้พฤติกรรมกรปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ⁷ จากการศึกษาของศักดิ์ชัย นิรัญทวี⁸ พบว่าความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมกร

สอนของครู ดังนั้นหากพยาบาลมีความเชื่อในอำนาจในตนสูงน่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรป้องกัน และควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาล โดยจะเกิดประโยชน์ทั้งแก่ผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการเช่นกัน

การปฏิบัติการพยาบาลด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล พยาบาลควรมีหน้าที่รับผิดชอบการปฏิบัติการพยาบาลให้ถูกต้องต่อเนื่องตามหลักวิชาการและความเหมาะสมกับหน่วยงานที่ปฏิบัติ ดังนั้นการที่พยาบาลรู้สึกถึงคุณลักษณะของงานจะทำให้พยาบาลเข้าใจถึงความหมายของงาน เกิดความรับผิดชอบต่องานที่ปฏิบัติส่งผลถึงพฤติกรรมกรปฏิบัติงานได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Hackman และ Oldham⁹ ที่กล่าวไว้ว่าการที่บุคคลรับรู้คุณลักษณะของงาน ความมีเอกลักษณ์ของงาน ความสำคัญของงาน จะทำให้เกิดสถานภาพทางจิตวิทยา 3 ประการ คือ การรู้สึกว่างานมีความหมาย มีความรับผิดชอบต่อผลของงาน และการรับรู้ถึงผลของการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริง และเช่นเดียวกัน หากพยาบาลรับรู้ถึงคุณลักษณะของงานด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ เช่น การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อที่มีประสิทธิภาพ และทำให้อัตราการติดเชื้อลดลงส่วนหนึ่งเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตนก็จะทำให้เกิดความภาคภูมิใจ และพึงพอใจ

งานวิจัยเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลพบว่า ปัญหาที่พบมากเป็นอันดับแรก คือ การขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร¹⁰ โดย Clark และ Shea¹¹ กล่าวว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้รับผิดชอบต่อการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานของบุคลากร ดังนั้นการจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยในเรื่องต่างๆ ซึ่งรวมทั้งการปฏิบัติการ

**ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตน คุณลักษณะของงาน การจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับพฤติกรรม
การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาล โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย**

พยาบาล ด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล จึงเป็นกระบวนการด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ทั้งยังเป็นการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับผู้ปฏิบัติงานให้เกิดความมั่นใจ ซึ่งจะก่อให้เกิดพฤติกรรมในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พยาบาลซึ่งเป็นบุคลากรในทีมสุขภาพที่ใกล้ชิดและให้การดูแลผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง จึงมีบทบาทสำคัญในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล¹² และแม้ประเทศไทยมีการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อมานาน แต่ยังต้องการองค์ความรู้ ปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ดังเช่นจากการศึกษาของซูติมา ฉัตรรุ่ง¹³ พบว่าพยาบาลส่วนใหญ่ในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดอ่างทองมีพฤติกรรมการปฏิบัติการพยาบาลในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับชลดา เจริญลาภ¹⁴ ได้ศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าพยาบาลมีพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลในระดับปานกลาง ทั้งนี้โดยทั่วไปมักพบว่า โรงพยาบาลขนาดใหญ่มีอัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาลสูงกว่าโรงพยาบาลขนาดเล็ก ดังการศึกษาของสมหวัง ด้านชัยวิจิตรและคณะ¹⁵ ที่พบว่า อัตราความชุกของการติดเชื้อในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเท่ากับ 7.3 ในขณะที่อัตราความชุกในโรงพยาบาลทั่วไปเท่ากับ 4.9 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญและพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลจึงมีส่วนสำคัญต่ออัตราการติดเชื้อที่อาจเกิดขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาพบว่า ความเชื่อ

อำนาจในตน คุณลักษณะของงาน และการจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย ล้วนมีผลกับพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาล และความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตน คุณลักษณะของงาน การจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาล โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารได้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

พฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล หมายถึง กิจกรรมที่บุคลากรในทีมสุขภาพแสดงออกมาเพื่อจุดประสงค์ในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลและลดอัตราการติดเชื้อในโรงพยาบาลลง¹⁵ โดยเฉพาะพยาบาลเป็นบุคลากรในโรงพยาบาลที่มีความใกล้ชิดกับผู้ป่วยมากที่สุด จึงมีบทบาทสำคัญในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อจากการพักรักษาตัวในโรงพยาบาลและควบคุมการติดเชื้อไม่ให้กระจายออกไป

ความเชื่ออำนาจในตน เป็นความเชื่อของบุคคลที่มีต่อประสบการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นว่ามีผลมาจากการกระทำหรือความสามารถของตนเอง ตนสามารถที่จะทำนายหรือควบคุมเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ โดย Rotter¹⁸ ได้อธิบายคุณลักษณะของผู้ที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนว่าจะมีลักษณะมีความไวต่อตัวและมีความพร้อมต่อสภาวะแวดล้อมที่นำมาซึ่งความรู้และข่าวสารที่จะเป็นประโยชน์ต่อการแสดงออกซึ่งพฤติกรรม ดังนั้นหากพยาบาลมีความเชื่อในอำนาจในตน จึงน่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลเช่นเดียวกัน

คุณลักษณะของงาน โดย Hackman and Oldham⁹ กล่าวไว้ว่า การรับรู้คุณลักษณะของงานภายในองค์การ จะทำให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ และมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อความสามารถในการปฏิบัติงานและประสิทธิผลของงาน ประกอบด้วยความหลากหลายของงาน ความมีเอกลักษณ์ของงาน ความสำคัญของงาน ความมีอิสระในการทำงาน และผลป้อนกลับของงาน ทั้งนี้ลินี เกิดประสงค์²⁵ พบว่าคุณลักษณะงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฏิบัติงาน ดังนั้น คุณลักษณะของงานก็น่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลเช่นกัน

การจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย เป็นการ
กรอบแนวคิดการวิจัย

ความเชื่ออำนาจในตน

1. มีความไว ตื่นตัว
2. ปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม
3. เห็นคุณค่าของทักษะหรือผลสำเร็จจากความพยายามของตน
4. ต่อด้านสิ่งที่มีอิทธิพลครอบงำ

Rotter (1982)¹⁸

คุณลักษณะของงาน

1. ความหลากหลายของงาน
2. ความมีเอกลักษณ์ของงาน
3. ความสำคัญของงาน
4. ความมีอิสระในการทำงาน
5. ผลป้อนกลับของงาน

Hackman และ Oldham (1980)⁹

การจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย

1. การบริหารจัดการ
2. การให้การศึกษา
3. การให้การสนับสนุน

Nicklin (1997)²¹

ปฏิบัติงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยในกระบวนการที่อำนวยความสะดวกระหว่างการปฏิบัติการพยาบาลด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล เพื่อให้งานเกิดผลดีและบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้ Nicklin²¹ ได้เสนอแนวทางสำหรับผู้นิเทศทางการพยาบาลในการปฏิบัติบทบาทใน 3 ด้าน คือ การบริหารจัดการ การให้การศึกษา และการให้การสนับสนุน เพื่อจะช่วยพัฒนาความรู้และขีดความสามารถของผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นหากการจัดการนิเทศงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยในด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อมีประสิทธิภาพ จึงน่าจะส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาล

พฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล

1. การเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล
2. การใช้เทคนิคการปลอดเชื้อ
3. การทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ
4. การแยกผู้ป่วย
5. การป้องกันการติดเชื้อจากการให้บริการทางการแพทย์ และสาธารณสุข
6. การดูแลสุขภาพตนเองของบุคลากร
7. การเก็บและส่งสิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ
8. การควบคุมสิ่งแวดล้อมภายในหอผู้ป่วย
9. การติดต่อประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมติดเชื้อในโรงพยาบาล
10. การร่วมทำวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน โรงพยาบาล

นุชยงค์ เยาวพานนท์ (2544)¹⁶

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาล โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตน คุณลักษณะของงาน การจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย กับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาล โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงความสัมพันธ์ (Descriptive correlational research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ พยาบาลประจำการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งหมด 7 แห่ง จำนวน 6,580 คน ได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน คือ สุ่มเลือกโรงพยาบาลโดยการแบ่งเป็น 3 เขตตามพื้นที่ คือ กรุงเทพมหานคร เขตปริมณฑล และส่วนภูมิภาค ได้โรงพยาบาลจำนวน 5 แห่ง คือ โรงพยาบาลรามธิบดี โรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ โรงพยาบาลศรีนครินทร์ และกลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานในแต่ละโรงพยาบาลจากทุกแผนก ทั้งนี้ยกเว้นแผนกผู้ป่วยนอก ห้องผ่าตัด ห้องคลอด และห้องฉุกเฉิน เนื่องจากมีบางกิจกรรมในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อไม่ครบถ้วน ทั้งนี้ได้ประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตร Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนประชากรในแต่ละโรงพยาบาลทั้งสิ้นจำนวน 392 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรม การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาล จำนวน 42 ข้อ ผู้วิจัยดัดแปลงจากงานวิจัยของ นุชยงค์ เยาวพานนท์ แบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Likert scale) 3 ระดับ จากพฤติกรรมที่เคยปฏิบัติเป็นประจำทุกครั้งที่มีการเหตุการณจนถึงระดับไม่เคยปฏิบัติเลยที่มีการเหตุการณ ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ .88

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความเชื่ออำนาจในตนของพยาบาล จำนวน 13 ข้อ ผู้วิจัยดัดแปลงจากงานวิจัยของสุนิรัตน์ บุญศิลป์¹⁷ ตามแนวคิดของ Rotter¹⁸ แบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Likert scale) 5 ระดับ จากความเชื่ออำนาจในตนที่ท่านเห็นด้วยมากที่สุดจนถึงความเชื่ออำนาจในตนที่ท่านเห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ .87

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามการรับรู้คุณลักษณะของงานของพยาบาล จำนวน 17 ข้อ ผู้วิจัยดัดแปลงจากงานวิจัยของ พรณิภา สืบสุข¹⁹ ตามแนวคิดของ Hackman และ Oldham⁹ แบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Likert scale) 5 ระดับ จากข้อความนั้นตรงกับคุณลักษณะของงานของท่านปฏิบัติอยู่ระดับมากที่สุด จนถึงข้อความนั้นตรงกับคุณลักษณะของงานที่ท่านปฏิบัติอยู่ระดับน้อยที่สุด ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ .89

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามการรับรู้การจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยของพยาบาล จำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยดัดแปลงจากงานวิจัยของ พิมพกา ไชยยาเลิศ²⁰

ตามแนวคิดของ Nicklin²¹ แบบสอบถามเป็นแบบประมาณค่า (Likert scale) 5 ระดับ จากข้อความนั้น ตรงกับการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยมากที่สุด จนถึงข้อความนั้นตรงกับการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยน้อยที่สุดหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ .95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยถึงคณบดีหรือผู้อำนวยการโรงพยาบาล และผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ของทุกโรงพยาบาล จากนั้นจึงประสานงานกับฝ่ายการพยาบาลหรือผู้เกี่ยวข้องในแต่ละโรงพยาบาล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และได้รับการยินยอมก่อนตอบแบบสอบถาม หลังจากตอบแบบสอบถามแล้วให้ปิดผนึกใส่ซองเปล่าน้ำตาลก่อนส่งกลับคืนฝ่ายการพยาบาล จากนั้นฝ่ายการพยาบาลส่งแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม 2551 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2551 ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์คืนมาจำนวน 334 ชุด จาก 392 ชุด คิดเป็นร้อยละ 85.20

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ภายหลังผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยทั้ง 5 แห่ง ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และประสานงานกับฝ่ายการ

พยาบาล โดยแนบเอกสารสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย (Participant Information Sheet) และหนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมวิจัย (Informed consent form) ไปกับส่วนหน้าของแบบสอบถาม เพื่อชี้แจงรายละเอียดวัตถุประสงค์แก่ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย โดยผู้วิจัยเตรียมซองสีน้ำตาลให้กลุ่มตัวอย่าง แยกหนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยที่ลงนามแล้วกับแบบสอบถามเพื่อป้องกันการละเมิดความลับและความเป็นส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการศึกษา

พยาบาลประจำการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 95.5 มีอายุระหว่าง 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.3 การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 87.1 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.2 ปฏิบัติงานแผนกศัลยกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.3 และเคยได้รับการอบรมในเรื่องการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 93.4

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตน คุณลักษณะของงาน การจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับพฤติกรรม
การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาล โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล
ของพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำแนกเป็นรายด้าน

พฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ของพยาบาลประจำการ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ
ด้านการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อ	2.88	0.23	สูง
ด้านการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาล	2.85	0.23	สูง
ด้านการใช้เทคนิคการปลอดเชื้อ	2.84	0.20	สูง
ด้านการเก็บและส่งสิ่งส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ	2.81	0.31	สูง
ด้านการควบคุมสิ่งแวดล้อมภายในหอผู้ป่วย	2.81	0.27	สูง
ด้านการแยกผู้ป่วย	2.77	0.32	สูง
ด้านการติดต่อประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมติดเชื้อในโรงพยาบาล	2.66	0.40	สูง
ด้านการป้องกันการติดเชื้อจากการให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุข	2.52	0.32	สูง
ด้านการร่วมทบทวนเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล	2.51	0.42	สูง
ด้านการดูแลสุขภาพตนเองของบุคลากร	2.23	0.47	ปานกลาง
โดยรวม	2.69	0.20	สูง

พฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าคะแนนเฉลี่ย โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 2.69$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้ออยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.88$) ส่วนด้านการดูแลสุขภาพตนเองของบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง และมีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.23$)

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตน คุณลักษณะของงาน การจัดการนิเทศของ
หัวหน้าหอผู้ป่วย กับพฤติกรรมกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อใน โรงพยาบาลของพยาบาล
ประจำการ ($n = 334$)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)	การแปลผล
ความเชื่ออำนาจในตน	0.49	ปานกลาง
คุณลักษณะของงาน	0.31	ปานกลาง
การจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย	0.26	ต่ำ

* $p < .05$

ความเชื่ออำนาจในตน คุณลักษณะของงาน และการจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลประจำการ อย่างมีนัยสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.49$, $r = 0.31$, $r = 0.26$ ตามลำดับ)

การอภิปรายผลกาวิจัย

1. พฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 2.69$) อธิบายได้ว่าปัจจุบันการรับรองคุณภาพองค์การบริการสุขภาพ โดยเฉพาะในด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล มีการกำหนดให้ทุกโรงพยาบาลมีนโยบาย กลวิธี มาตรการ และมีการจัดการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยการเพิ่มพูนความรู้และทักษะเพื่อให้เจ้าหน้าที่สามารถให้ความร่วมมือในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ²² จึงทำให้บุคลากรพยาบาลมีความตระหนัก ตื่นตัว สอดคล้องกับการศึกษาของนุชยงค์ เขียวพานนท์¹⁶ พบว่าการปฏิบัติกาป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลแมคคอร์มิคอยู่ในระดับสูงเช่นกัน

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้อของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.88$) อธิบายได้ว่า เนื่องจากพฤติกรรมด้านนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักการพยาบาลขั้นพื้นฐานรวมทั้งก่อนการทำหัตถการใดๆ ที่ต้องใช้เครื่องมือที่ปลอดเชื้อ พยาบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของความสะอาดปลอดจากเชื้อโรคของเครื่องมือก่อนนำไปใช้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะสามารถลดปัจจัยที่ก่อให้เกิดการติดเชื้อ

จากการทำหัตถการจากบุคลากรทางการแพทย์ได้สอดคล้องกับการศึกษาของชลดา เจริญลาภ¹⁴ พบว่าพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการทำลายเชื้อและการทำให้ปราศจากเชื้ออยู่ในระดับสูงเช่นกัน

สำหรับด้านการดูแลสุขภาพตนเองของบุคลากรของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.23$) และเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ของดเว้นการดูแลผู้ป่วยโรคติดต่อเมื่อมีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง ($\bar{X} = 1.97$) อธิบายได้ว่า การงดเว้นการดูแลผู้ป่วยโรคติดต่อเมื่อมีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง ซึ่งเป็นการกระทำที่ถูกต้องในการดูแลตนเอง แต่อาจจะทำให้ผู้ร่วมงานอื่นๆ ไม่พอใจได้ ประกอบกับอัตรากำลังของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยที่กำลังประสบปัญหาไม่เพียงพอ การเลือกปฏิบัติในผู้ป่วยบางรายอาจจะเพิ่มภาระให้กับผู้อื่นจึงมีผลทำให้พฤติกรรมข้อนี้อยู่ในระดับต่ำ สอดคล้องกับสิริลักษณ์ โสมานุสรณ์²³ พบว่าพยาบาลสำเร็จใหม่มีพฤติกรรมการงดเว้นการดูแลผู้ป่วยโรคติดต่อ เมื่อมีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง เป็นพฤติกรรมที่ปฏิบัติกันน้อยที่สุดเช่นกัน

2. ความเชื่ออำนาจในตนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.49$) อธิบายได้ว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนเป็นผู้ที่ตัดสินใจมั่นคง มีความมุ่งมั่นในการศึกษาหาความรู้เพื่อการตัดสินใจที่ดี สามารถคิดค้นหาสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ อยู่เสมอและมักเป็นผู้ที่มีความสำเร็จในงาน โดย Rotter¹⁸ ได้อธิบายคุณลักษณะของผู้ที่มีความเชื่ออำนาจ

ภายในตนว่าจะมีลักษณะมีความไวตื่นตัวและมีความพร้อมต่อสภาวะแวดล้อมที่นำมาซึ่งความรู้และข่าวสารที่จะเป็นประโยชน์ต่อการแสดงออกซึ่งพฤติกรรม ดังนั้นพยาบาลที่มีความเชื่ออำนาจในตนจึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล

3. คุณลักษณะของงานมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.31$) อธิบายได้ว่า คุณลักษณะของงานในองค์การพยาบาลเป็นคุณลักษณะงานที่มีความหมายและมีลักษณะเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพและชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ ทั้งนี้ลักษณะงานของโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย เป็นงานที่มีความหลากหลายและมีลักษณะเฉพาะทั้งทางด้านบริการ ด้านวิชาการ ด้านการศึกษา และการทำวิจัย โดย Hackman และ Oldham⁹ ได้กล่าวถึงรูปแบบคุณลักษณะของงานไว้ว่า การที่บุคคลรับรู้คุณลักษณะของงานภายในองค์การจะทำให้เกิดสถานภาพทางจิตวิทยา 3 ประการ คือ การรู้สึกว่างานมีความหมาย การมีความรับผิดชอบค่าผลของงาน และการรับรู้ผลลัพธ์ที่ตามมา ส่งผลถึงพฤติกรรมความสามารถในการปฏิบัติงานและประสิทธิผลของงาน ดังนั้นพยาบาลประจำการที่มีการรับรู้คุณลักษณะของงานจึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล

4. การจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = 0.26$) อธิบายได้ว่า การนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นบทบาทของผู้บริหารระดับต้นในหอผู้ป่วยที่เกี่ยวข้องกับการสอน การแนะนำ การช่วย

เหลือผู้ปฏิบัติ เพื่อพัฒนาความสามารถและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ฟาริดา อิบราฮิม²⁴ ได้กล่าวไว้ว่าการนิเทศเป็นการสนับสนุนให้บุคลากรสามารถทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นการนิเทศงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยในด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารสามารถนำผลจากการวิจัยมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล โดยเฉพาะด้านการดูแลสุขภาพตนเองของบุคลากรซึ่งเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้ควรส่งเสริมให้บุคลากรรักษาสุขภาพตนเองให้สมบูรณ์ แข็งแรงอยู่เสมอ เช่น การตรวจสุขภาพตนเองประจำปี ตลอดจนการทำความเข้าใจหากผู้ปฏิบัติงานมีความจำเป็นต้องหยุดงานหากมีอาการเจ็บป่วยและอยู่ในระยะที่สามารถแพร่กระจายเชื้อได้ เพราะหากบุคลากรมีร่างกายอ่อนแอ หรือเป็นโรคติดต่อก็สามารถแพร่กระจายเชื้อไปยังผู้อื่นได้

2. ผู้บริหารสามารถนำแนวความคิดของความเชื่ออำนาจในตน คุณลักษณะของงาน และการจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย มาเป็นตัวกระตุ้นเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลเพื่อพัฒนาคุณภาพในงานด้านนี้ให้ดียิ่งขึ้นไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล เช่น การจัดการความปลอดภัย

2. นำผลการวิจัยไปพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมพฤติกรรมกำป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลให้แก่พยาบาล

เอกสารอ้างอิง

1. สมหวัง ด้านชัยจิตร. การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อในโรงพยาบาล. กรุงเทพมหานคร: ; 2548. (เอกสาร โรเนียว).
2. จิรุตม์ ศรีรัตนบัลล์และคณะ. เครื่องชี้วัดคุณภาพโรงพยาบาล (Hospital Quality Indicator). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: ดีไซน์; 2543.
3. Scheckler, E. W. et al. Requirements of infrastructure and essential activities of infection control and epidemiology in hospital : A consensus panel report. *American Journal of Infection Control*. 1998; 26: 47-60.
4. Babara, M. S., and Huskins, W.C. Global perspective on the past present and future of nosocomial infection prevention and control. *American Journal of Infection Control*. 1997; 25(4): 289-293.
5. บุญเยี่ยม ตระกูลวงษ์. แนวทางการดำเนินงานสุศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง วิชาการสุศึกษาแห่งชาติ; 2530 25-28 มีนาคม; โรงแรมเอเชีย พัทยา.
6. ณัฐสุดา สุนันท์กุล. ปัจจัยด้านครอบครัว การทำงานและลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลศูนย์ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
7. ดวงเดือน พันธมนาวิน. ผลงานวิจัยจริยธรรมของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร; 2536.
8. ศักดิ์ชัย นิรัญทวิ. ความแปลกแยกกับพฤติกรรมการทำงานของครูสังกัด กรุงเทพมหานคร. ปริญญานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร; 2532.
9. Hackman, J. R. and Oldham, G. R. *Work redesign*. Massachusetts: Addison-Wesley; 1980.
10. สมหวัง ด้านชัยจิตรและคณะ. ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล. กรุงเทพมหานคร ; 2546. (เอกสารไม่ตีพิมพ์)
11. Clark, C. C., and Shea, C. A. *Management in nursing: A vital in the health care system*. St. Louis: McGraw - Hill ; 1979.
12. กรองกาญจน์ สังภาส. การควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ดัชนีชี้วัดคุณภาพของการรักษาพยาบาล. *จุลสารชมรมควบคุมโรคติดเชื้อในโรงพยาบาลแห่งประเทศไทย*; 2536, 3(2): 51-52.
13. ชูติมา ฉัตรรุ่ง. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมพยาบาลในการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน จังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการระบาด บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล; 2540.
14. ชลดา เจริญลาภ. การศึกษาพฤติกรรมกำป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหิดล; 2540.
15. สมหวัง ด้านชัยจิตร และคณะ. การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อในโรงพยาบาล: ผลกระทบของโรคติดเชื้อในโรงพยาบาลของประเทศไทย. เอกสารรายงานการวิจัยของคณะกรรมการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อกระทรวงสาธารณสุข; 2546.

**ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่ออำนาจในตน คุณลักษณะของงาน การจัดการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับพฤติกรรม
การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาล โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย**

16. นุชยงค์ ยาวพานนท์. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลแมคคอร์มิค. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2544.
17. สุนิย์รัตน์ บุญศิลป์. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล พลังวิชาชีพพยาบาล ความเชื่ออำนาจภายในตนกับความผูกพันในวิชาชีพพยาบาล โรงพยาบาลทั่วไป. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2546.
18. Rotter, J. B. The development and application of social learning theory. New York : Praeger Publishers; 1982.
19. พรณิศา สืบสุข. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ลักษณะงาน ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของหัวหน้าหอผู้ป่วยกับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2548.
20. พิมพ์กา ไชยยาเลิศ. ความสัมพันธ์ระหว่างการนิเทศของหัวหน้าหอผู้ป่วย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาดตนเองของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548 ; 19(1): 44-55.
21. Nicklin, P. A practice-centred model of clinical supervision. Nursing times. 1997; 46(11): 52-54.
22. สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข. มาตรฐานโรงพยาบาลแนวทางพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาลโดยมุ่งเน้นผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง ฉบับปีปฏิญญาจนภิเษก. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ดีไซน์; 2542.
23. สิริลักษณ์ โสมานุสรณ์. ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาลสำเร็จใหม่ในโรงพยาบาลเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบริหารการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ; 2540.
24. ฟาริดา อิบราฮิม. นิเทศวิชาชีพและจริยศาสตร์สำหรับพยาบาล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สามเจริญพานิชย์ ; 2541.
25. นลินี เกิดประสงค์. ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะของงาน ความฉลาดทางอารมณ์ กับความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลวิชาชีพ ศูนย์สุขภาพชุมชนภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2547.

Relationships between Internal Locus of Control, Job Characteristics, Supervision Management of Head Nurses and Nosocomial Infection and Control Behaviors of Staff Nurses, University Hospitals*

Nantanit Sutthiruk, MNS.**

Gunyardar Prachusilpa, DNSc.***

Abstract: The purposes of this research were to study the prevention and infection control behavior, and to determine the relationships between internal locus of control, job characteristics, supervision management of head nurses and nosocomial infection and control behaviors of staff nurses, university hospitals. The sample were 334 staff nurses, randomly selected through multi-stage sampling technique. Research instruments were questionnaires consisting of nosocomial infection and control behaviors, internal locus of control, job characteristics, and supervision management of head nurses. There were verified for the content validity and reliability. The Cronbach's coefficients were .88, .87, .89, and .95 respectively. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation and Pearson's Product Moment Correlation Coefficients.

The research results were found that the nosocomial infection and control behaviors of staff nurses, university hospitals was at the high level. The perceived internal locus of control, the perceived job characteristics, and the perceived supervision management of head nurses were positively related to the nosocomial infection and control behaviors of staff nurses with the statistical significant of the 0.05 level.

This results of this study could be used to improve and support nosocomial infection and control behaviors of staff nurses and it could contribute to overall quality and efficiency of patient safety goal.

Thai Journal of Nursing Council 2009; 24(2) 88-99

Keyword: Internal locus of control, Job characteristics, Supervision management of head nurses, Prevention, and infection control behavior

* Thesis of Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Administration.

** Infection Control Nurse of Infection Control Unit, Ramathibodi Hospital.

*** Associate Professor, Faculty of Nursing, Chulalongkorn University.